

POSTANOWIENIE

18 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Grzesiowski

na posiedzeniu niejawnym 18 listopada 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa P. spółki akcyjnej w P.
przeciwko Skarbowi Państwa - Staroście K.
o ustalenie opłaty z tytułu użytkowania wieczystego,
na skutek skargi kasacyjnej Skarbu Państwa - Starosty K.
od wyroku Sądu Okręgowego w Kaliszu
z 24 kwietnia 2024 r., II Ca 1094/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. obciąża pozwanego kosztami postępowania kasacyjnego, pozostawiając ich wyliczenie referendarzowi sądowemu.**

(G.N.-J.)

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 22 września 2023 r. Sąd Rejonowy w Krotoszynie ustalił opłaty roczne, poczynwszy od 1 stycznia 2021 r., z tytułu użytkowania wieczystego bliżej określonych nieruchomości gruntowych położonych w K., K1 i w S.; oddalił powództwo w pozostałym zakresie; rozstrzygnął o kosztach procesu oraz nakazał ściągnąć od powoda P. S.A. z siedzibą w P. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu

Rejonowego w Krotoszynie bliżej określoną kwotę tytułem zwrotu wydatków tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa.

2. Na skutek apelacji strony pozwanej Sąd Okręgowy w Kaliszu wyrokiem z 24 kwietnia 2024 r. oddalił apelację i rozstrzygnął o kosztach postępowania apelacyjnego.

3. Od wyroku sądu drugiej instancji skargę kasacyjną wywiódł pozwany Skarb Państwa. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na przesłankę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Podał, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z uwagi na naruszenia przepisów prawa materialnego w zakresie w jakim dotyczą one podstaw ustalenia wartości nieruchomości na potrzeby procesu aktualizacji wysokości opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego.

4. Powód wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie skargi kasacyjnej a także o zasądzenie od strony pozwanej zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

5. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach

której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c.; nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest wówczas usprawiedliwione.

6. Szczegółowa analiza sprawy prowadzi do wniosku, że skarga kasacyjna strony pozwanej mimo obszerności wywodów nie zawiera argumentów wystarczających dla uznania, że w sprawie spełniona została przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. uzasadniająca przyjęcie sprawy do rozpoznania.

7. Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance unormowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego oraz przeprowadzenia wyводу zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której spowodowało ono wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (zob. postanowienie SN z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12). Wnoszący skargę powinien więc zawrzeć w uzasadnieniu wniosku wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się "oczywista zasadność" skargi i przedstawić odpowiednie argumenty (zob. postanowienie SN z 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Do przyjęcia skargi do rozpoznania na podstawie wskazanej przyczyny kasacyjnej nie jest wystarczające samo kwalifikowane naruszenie prawa przez Sąd drugiej instancji. W art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. mowa bowiem o oczywistej zasadności skargi, a nie o trafności zarzutu. Przytoczone przez skarżącego okoliczności powinny zatem

jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (zob. postanowienie SN z 10 maja 2019 r., I CSK 768/18).

8. Skarżący podniósł, iż oczywista zasadność skargi kasacyjnej wynika z tego, iż jego zdaniem sąd odwoławczy w sposób kwalifikowany naruszył wskazane w zarzutach kasacyjnych przepisy dotyczące podstaw ustalenia wartości nieruchomości na potrzeby procesu aktualizacji wysokości opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego, przez pominięcie w procesie określania wartości rynkowej nieruchomości ich stanu. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera jednak przekonujących argumentów wskazujących na zarzucane naruszenie przepisów. W szczególności, skarżący nie wyjaśnił wystarczająco precyzyjnie, na czym konkretnie miałyby w niniejszej sprawie polegać nieuwzględnienie stanu nieruchomości. Sąd Okręgowy wszakże wyraźnie stwierdził, że przy szacowaniu nieruchomości należy uwzględnić m.in. jej stan (k. 343v akt sprawy), a następnie oceniając dowód z opinii biegłego rzeczoznawcy wskazał, iż biegły wziął pod uwagę „cel wyceny, rodzaj i położenie nieruchomości, funkcję wyznaczoną dla niej w planie miejscowym, stopień wyposażenia w urządzenia infrastruktury technicznej, stan zagospodarowania nieruchomości, dostępność danych o cenach rynkowych nieruchomości podobnych” a ponadto „uwzględnił m.in. lokalizację i otoczenie nieruchomości, stan techniczno-użytkowy a także dostępność komunikacyjną (...) sposób użytkowania gruntu – stacja paliw” (k. 343v akt sprawy). Ustalenia te sąd przyjął jako podstawę rozstrzygnięcia. Skarżący nie przedstawił natomiast przekonujących argumentów wskazujących, że pomimo uwzględnienia powyższych kryteriów przy szacowaniu doszło do wyeliminowania kryterium „stanu nieruchomości”. Nieuzasadniony jest zatem zarzut popełnienia przez Sąd Okręgowy rażących uchybień świadczących o zaistnieniu powołanej przez skarżącego przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

9. Skarżący wprowadzie w omówionej wyżej kwestii podnosi niewłaściwe zastosowanie przepisów prawa, niemniej uznać należy, że jego twierdzenia w istocie zmierzają do polemiki z oceną dowodów dokonaną przez sąd drugiej instancji. Jednakże w postępowaniu kasacyjnym jest to niedopuszczalne. Zgodnie

bowiem z art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Sąd Najwyższy jest sądem prawa, a nie sądem faktu, i nie dokonuje kontroli prawidłowości oceny dowodów przeprowadzonej przez sąd drugiej instancji, jak również kontroli prawidłowości dokonanych ustaleń faktycznych (zob. wyrok SN z 5 stycznia 2011 r., III CSK 72/10). Sąd Najwyższy jest tym samym związany ustaleniami faktycznymi dokonanyymi przez sąd powszechny. Oznacza to niedopuszczalność powoływania się przez skarżącego na wadliwość orzeczenia sądu drugiej instancji, polegającą na ustaleniu faktów lub niewłaściwie przeprowadzonej ocenie dowodów, również we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (zob. postanowienie SN z 15 października 2020 r., IV CSK 136/20).

10. Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

11. Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

12. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 108 § 1 i art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

(G.N.-J.)

[a.ł]